

ФГБОУ ВО «УФИМСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ НАУКИ И ТЕХНОЛОГИЙ»
СИБАЙСКИЙ ИНСТИТУТ (ФИЛИАЛ) УУНИТ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Актуализировано:
на заседании кафедры
протокол №11 от «14» июня 2023 г.
Зав. кафедрой

/Х.Б. Нурғалина

Согласовано:

Председатель УМК факультета

/ Л.Р. Сулейманова

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА ДИСЦИПЛИНЫ (МОДУЛЯ)

дисциплина **«ВВЕДЕНИЕ В СПЕЦИФИЛОЛОГИЮ»**

Обязательная часть

(обязательная часть или часть, формируемая участниками образовательных отношений, факультатив)

программа бакалавриата

Направление подготовки

45.03.01. Филология

Направленность (профиль) подготовки

«Отечественная филология» (Башкирский язык и литература, русский язык и литература)

Квалификация

бакалавр

Разработчик (составитель)

доцент кафедры,

кандидат филологических наук

/Самирханова Г.Х.

Для приема: 2023

Сибай - 2023 г.

Составитель: Самирханова Г.Х.

Рабочая программа дисциплины утверждена на заседании кафедры русской, башкирской и зарубежной филологии протокол от «_14» _____ июня_____ 2023 __ г. № __11__

Дополнения и изменения, внесенные в рабочую программу дисциплины, утверждены на заседании кафедры _____,
протокол № _____ от «_____» _____ 20 _ г.

Заведующий кафедрой _____/ _____ Ф.И.О/

Дополнения и изменения, внесенные в рабочую программу дисциплины, утверждены на заседании кафедры _____,
протокол № _____ от «_____» _____ 20 _ г.

Заведующий кафедрой _____/ _____ Ф.И.О/

Дополнения и изменения, внесенные в рабочую программу дисциплины, утверждены на заседании кафедры _____,
протокол № _____ от «_____» _____ 20 _ г.

Заведующий кафедрой _____/ _____ Ф.И.О/

Дополнения и изменения, внесенные в рабочую программу дисциплины, утверждены на заседании кафедры _____,
протокол № _____ от «_____» _____ 20 _ г.

Заведующий кафедрой _____/ _____ Ф.И.О/

Список документов и материалов

1. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине, соотнесенных с планируемыми результатами освоения образовательной программы	
2. Место дисциплины в структуре образовательной программы	
3. Содержание рабочей программы (объем дисциплины, типы и виды учебных занятий, учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы обучающихся)	
4. Фонд оценочных средств по дисциплине	
4.1. Перечень компетенций с указанием этапов их формирования в процессе освоения образовательной программы. Описание показателей и критериев оценивания компетенций на различных этапах их формирования, описание шкал оценивания	
4.2. Типовые контрольные задания или иные материалы, необходимые для оценки знаний, умений, навыков и опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций в процессе освоения образовательной программы. Методические материалы, определяющие процедуры оценивания знаний, умений, навыков и опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций	
4.3. Рейтинг-план дисциплины	
5. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины	
5.1. Перечень основной и дополнительной учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины	
5.2. Перечень ресурсов информационно-телекоммуникационной сети «Интернет» и программного обеспечения, необходимых для освоения дисциплины	
6. Материально-техническая база, необходимая для осуществления образовательного процесса по дисциплине	

1. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине, соотнесенных с планируемыми результатами освоения образовательной программы

В результате освоения образовательной программы обучающийся должен овладеть следующими результатами обучения по дисциплине:

Категория (группа) компетенций	Формируемая компетенция (с указанием кода)	Код и наименование индикатора достижения компетенции	Результаты обучения по дисциплине
-	ОПК-1. Способен осуществлять профессиональную деятельность в соответствии с нормативными правовыми актами в сфере образования и нормами профессиональной этики	ИОПК 1.1. Знать приоритетные направления развития образовательной системы РФ, законы и иные нормативные правовые акты, регламентирующие образовательную деятельность в РФ, нормативные документы по вопросам обучения и воспитания детей и молодежи, федеральные государственные образовательные стандарты основного общего, среднего общего образования, нормы законодательства о правах ребенка, положения Конвенции о правах ребенка, нормы трудового законодательства, нормы профессиональной этики	<i>Знать</i> нормативные документы по вопросам обучения и воспитания детей и молодежи, федеральные государственные образовательные стандарты основного общего, среднего общего образования.
		ИОПК 1.2. Уметь анализировать положения нормативно-правовых актов в сфере образования и правильно их применять при решении практических задач профессиональной деятельности, с учетом норм профессиональной этики	<i>Уметь</i> применять положения нормативно-правовых актов при решении практических задач профессиональной деятельности.
		ИОПК 1.3. Владеть основными приемами соблюдения нравственных, этических и правовых норм, определяющих особенности социально правового статуса педагога и деятельности в профессиональной педагогической сфере; способами их реализации в условиях реальной профессионально-педагогической практики.	<i>Владеть</i> способами реализации нравственных, этических и правовых норм в условиях реальной профессионально-педагогической практики.

2. Цель и место дисциплины в структуре образовательной программы

Дисциплина «Введение в спецфилологию» относится к *базовой* части.

Дисциплина изучается на 1 *курсе* во 2 семестре по заочной форме обучения.

Целью учебной дисциплины «Введение в спец филологию» является освещение вопросов социолингвистической характеристики современных тюркских языков; определение области их распространения в Европе и за ее пределами, уточнение объекта тюркской филологии как самостоятельной научной и учебной дисциплины; подготовка студентов к более детальному и углубленному изучению тюркских языков и их истории; заложить основы теоретической подготовки тюркологов-филологов.

3. Содержание рабочей программы (объем дисциплины, типы и виды учебных занятий, учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы обучающихся)

Содержание рабочей программы представлено в Приложении № 1.

4. Фонд оценочных средств по дисциплине

4.1. Перечень компетенций и индикаторов достижения компетенций с указанием соотнесенных с ними запланированных результатов обучения по дисциплине. Описание критериев и шкал оценивания результатов обучения по дисциплине

Код и формулировка компетенции

ОПК-1. Способен осуществлять профессиональную деятельность в соответствии с нормативными правовыми актами в сфере образования и нормами профессиональной этики.

Код и наименование индикатора достижения компетенции	Результаты обучения по дисциплине	Критерии оценивания результатов обучения	
		Не зачтено	Зачтено
ОПК-1. Способен осуществлять профессиональную деятельность в соответствии с нормативными правовыми актами в сфере образования и нормами профессиональной этики.	<i>Знать</i> нормативные документы по вопросам обучения и воспитания детей и молодежи, федеральные государственные образовательные стандарты основного общего, среднего общего образования.	Не знает нормативные документы по вопросам обучения и воспитания детей и молодежи, федеральные государственные образовательные стандарты основного общего, среднего общего образования.	В общих чертах знает нормативные документы по вопросам обучения и воспитания детей и молодежи, федеральные государственные образовательные стандарты основного общего, среднего общего образования.
	<i>Уметь</i> применять положения нормативно-правовых актов при решении практических	Не умеет применять положения нормативно-правовых актов при решении практических задач профессиональной деятельности.	В общих чертах умеет применять положения нормативно-правовых актов при решении практических задач профессиональной

	задач профессиональной деятельности.		деятельности.
	<i>Владеть</i> способами реализации нравственных, этических и правовых норм в условиях реальной профессионально-педагогической практики.	Не владеет способами реализации нравственных, этических и правовых норм в условиях реальной профессионально-педагогической практики.	В общих чертах владеет способами реализации нравственных, этических и правовых норм в условиях реальной профессионально-педагогической практики.

4.2. Типовые контрольные задания или иные материалы, необходимые для оценивания результатов обучения по дисциплине, соотнесенных с установленными в образовательной программе индикаторами достижения компетенций. Методические материалы, определяющие процедуры оценивания результатов обучения по дисциплине.

Код и наименование индикатора достижения компетенции	Результаты обучения по дисциплине	Оценочные средства
ИОПК 1.1. Знать приоритетные направления развития образовательной системы РФ, законы и иные нормативные правовые акты, регламентирующие образовательную деятельность в РФ, нормативные документы по вопросам обучения и воспитания детей и молодежи, федеральные государственные образовательные стандарты основного общего, среднего общего образования, нормы законодательства о правах ребенка, положения Конвенции о правах ребенка, нормы трудового законодательства, нормы профессиональной этики ИОПК 1.2. Уметь анализировать положения нормативно-правовых актов в сфере образования и правильно их применять при решении практических задач профессиональной деятельности, с учетом норм профессиональной этики ИОПК 1.3. Владеть основными приемами соблюдения нравственных, этических и правовых норм, определяющих особенности социально правового статуса педагога и деятельности в	<i>Знать</i> нормативные документы по вопросам обучения и воспитания детей и молодежи, федеральные государственные образовательные стандарты основного общего, среднего общего образования.	Тестовые задания, сдача словаря терминов, ответы на вопросы на практических занятиях, реферат, зачет
	<i>Уметь</i> применять положения нормативно-правовых актов при решении практических задач профессиональной деятельности.	Тестовые задания, сдача словаря терминов, ответы на вопросы на практических занятиях, реферат, зачет
	<i>Владеть</i> способами реализации нравственных, этических и правовых норм в условиях реальной профессионально-педагогической практики.	Тестовые задания, сдача словаря терминов, ответы на вопросы на практических занятиях, реферат, зачет

профессиональной педагогической сфере; способами их реализации в условиях реальной профессионально-педагогической практики.		
---	--	--

Критерии оценивания зачета

Индивидуальная оценка по результатам обучения студента определяется по шкале «зачтено - не зачтено».

Оценки «зачтено» заслуживает студент, обнаруживший знание учебного материала и посещавший аудиторские занятия, установленные учебной программой данной дисциплины. Необходимым условием выставления оценки «зачтено» является успешное выполнение заданий в рамках самостоятельной работы студентов. Дисциплина зачитывается студентам, выполнившим вышеуказанные условия и усвоившим взаимосвязь основных понятий дисциплины.

Дисциплина считается не зачтенной тем студентам, которых недостаточные знания в знаниях основного учебного материала, не посещали аудиторские занятия или не выполнили задания в рамках СРС.

Вопросы на зачет по курсу «Введение в спецфилологию»

1. Төрки телдәре ғаиләһе. Боронғо төрки халыктары һәм телдәре тураһында ниндәй сығанактарҙан беләбеҙ?
2. Төрки телдәрҙең кәрҙәшлеге. Телдәрҙең кәрҙәшлеге нимәлә сағыла? Кәрҙәш телдәр нисек барлыкка килгән?
3. Килеп сығышы буйынса төрки телдәрҙең төркөмдәре, уларҙың үзенсәлектәре. Кәрҙәш төрки телдәрҙә ниндәй окшашлыҡ һәм айырмалыҡтар бар? Был окшашлыҡ һәм айырмалыҡтар кайҙан барлыкка килгән?
4. Төрки кәбиләләренең һәм телдәренең тарихи үсешендәге төп дәүерҙәр. Алтай дәүере. Был дәүер ни яғы менән характерлы?
5. Һун дәүере, уны характерлаусы шарттар, вакиғалар.
6. Боронғо төрки дәүере:
 - а) токуй теле осоро һәм ул осорҙан калған язма комарткылар;
 - б) боронғо уйғыр теле осоро һәм боронғо уйғыр теле язма комарткылары;
 - в) боронғо кыргыз теле осоро һәм көнбайыш төркиҙәре (хазар, болгар, печенегтар) теле тураһында мәғлүмәттәр.
7. Урта төрки дәүер – төп төрки кәбиләләр телдәренең формалашыу дәүере:
 - а) Караханидтар дәүере, был осорҙоң язма комарткылары;
 - б) монголдар дәүере, был осорға караған язма комарткылар;
8. Һуңғы төрки дәүер – халыҡ телдәренең формалашыуы һәм үсөүе.
9. Яңы төрки дәүер.
10. Төрки телдәрҙе классификациялау:
 - а) төрки телдәрен классификациялау нигеҙҙәре, унда төрки халыктары тарихындағы ниндәй вакиғалар, шарттар иҫәпкә алынырға тейеш?
 - б) В.В. Радлов, Ф.Е. Корш һәм А.Н. Самойлович классификациялары;
 - в) В.А. Богородицкий һәм С.Е. Малов классификациялары;
 - г) Н.А. Баскаков классификацияһы.
11. Төрки телдәрҙе сағыштырма-тарихи тикшеренеү:

- а) М. Кашғаризың “Дивани лөгәт-ит-төрк” һүзлегә, уның төзөлөшө, төрки тел ғилеме өсөн әһмиәте;
- б) төрки телдәрҙе өйрәнеүҙә XIII-XV быуат Египет ғалимдарының хеҙмәте;
- в) төрки телдәрҙе тарихи-сағыштырма өйрәнеүҙә И. Страленберг, О. Бетлингк, В.В. Радлов һәм Н.Ф. Катановтарҙың роле; һуңғыраҡ осорҙағыларҙан Г. Рамстедт, М. Ряснен, В. Котвич, Ж.Ғ. Кейекбаев, А.М. Щербак, Э.В. Севортян һ.б.
12. Россияла төрки телдәрҙе өйрәнеүҙең тәүге осоро.
13. XVII-XVIII быуаттарҙа Россияла төрки телдәрҙе өйрәнеүҙең төп проблемалары (С. Ремизов, И. Страленберг, П. Рычков эшмәкәрлеге; “Бөтә телдәрҙең сағыштырма һүзлегә”).
14. XIX быуаттың беренсе яртыһында Россияла төрки телдәрҙе өйрәнеү, уның характерлы яктары.
- а) Көнсығыш телдәрен өйрәнеү үзәктәре: Мәскәү, Петербург үзәктәре (М. Кастрен, А. Казембек, И. Березин хеҙмәттәре);
- б) Казан үзәге (А. Казембек, М. Иванов, А. Троянский, Н.И. Ильминский һ.б.)
15. XIX быуаттың икенсе яртыһында Россияла төрки телдәрҙе өйрәнеү. Был осорҙо характерлаусы төп проблемалар.
- а) В.В. Радлов эшмәкәрлеге; П.М. Мелиоранский, С.Е. Малов хеҙмәттәре;
- б) Казан мәктәбе ғалимдарының эшмәкәрлеге: Н.Ф. Катанов, Н.И. Ашмарин, В.А. Богородицкий, М. Бекчурин;
- в) Урта Азияның күренекле тюркологтары В. Катаринский, Н. Пандусов, В. Наливкин, И.А. Беляев.
16. Совет тюркологтары эшмәкәрлегенң төп проблемалары.
17. Боронғо төрки телдәрҙе тикшереп үҙә С.Е. Малов, И.А. Батманов, А.М. Щербак, Э. Р. Тенишев, Э.Н. Наджип, Э. Фазылов хеҙмәттәре.
18. Төрки тел ғилемен үстөрөүҙә совет ғалимдары Н.К. Дмитриев, К.К. Юдахин, А.К. Боровков, А.Н. Кононов, Н.А. Баскаков, Ж.Ғ. Кейекбаев, Ә.Ә. Юлдашев, С.К. Кенесбаев, М.П. Балакаев, А. Гулямов, М.З. Зәкиев һ.б. хеҙмәттәре.
19. Төрки телдәрҙе сит илдәрҙә өйрәнеү: Венгрияла – Ю. Немет, Л. Лигети, Польшала – А. Зайончковский, Германияла – А. Фон Габен, Г. Дерфер, Швецияла – Г. Ярринг, Финляндияла – Г. Рамстедт, М. Ряснен, Түркиялә – А. Эмре, Ә. Йәфәроғлу һ.б.

-

Вопросы для аудиторной работы

I. Тема: “Төрки телдәр һәм уларҙың кәрҙәшлеге”.

1. Төрки телдәр ғаиләһенә ниндәй телдәр ҡарай? Төрки телдәргә ҡараған ниндәй йәнле һәм үле телдәр бар? Үле телдәр тураһында без ҡайҙан беләбез?
2. Телдәрҙең кәрҙәшлеге нимәлә сағыла? Кәрҙәш телдәр нисек барлыҡҡа килгән?
3. Килеп сығышы буйынса төрки телдәр ниндәй төркөмдәргә бүленә? Кәрҙәш төрки телдәрҙә ниндәй окшашлыҡ һәм айырмалыҡтар бар? Был окшашлыҡ һәм айырмалыҡтар ҡайҙан килеп сыҡкан? Төрки телдәрҙең лексик составында, фонетик системаһында һәм грамматик төзөлөшөндә ниндәй уртаҡ һәм айырмалы яктар бар?

II. Тема: “Төрки телдәрҙең тарихи үсешендәге төп дәүерҙәр”

1. Төрки телдәрҙең (һәм ул телдәрҙә һөйләшеүсе халыҡтарҙың) тарихи үсешендәге төп дәүерҙәргә билдәләргә ниндәй сығанаҡтар ярҙам итә? Шулар сығанаҡтар нигеҙендә төрки телдәрҙең тарихи үсешендә ниндәй дәүерҙәр айырып күрһәтелә?

2. Алтай дәүере, был дәүер ни яғы менән характерлы? Алтай дәүере теле тураһында академик Б.Я. Владимирцев нимә тип язған? Тунгус-манжур телдәрен төрки-монгол телдәренән айырыусы иң боронго фонетик билдә нимәлә?

3. Һун дәүере хронологик яктан ниндәй осорҙо эсенә ала? Был дәүерҙә төрки һәм башка кәбиләләр тарихында ниндәй вакиғалар булған? Һун дәүерендәге төрки телдәр тураһында

фекер йөрөтөрлөк берәй мәғлүмәт бармы? Һундар дәүләтенең ике өлөшкә (көнсығыш һәм көнбайыш Һуннуға) таркалыуы төрки телдәргә ниндәй йогонто яһаған?

4. Боронго төрки дәүере кайһы быуаттарҙы үз эсенә ала? Боронго төрки дәүере төрки телдәр тарихында ни яғы менән характерлы? Боронго төрки дәүере үзе ниндәй өс өлөшкә

бүленә?

5. Токуй теле осоронда төрки кәбиләләр тарихында ниндәй вакиғалар булған? Токуй теле осоро төрки телдәренең нисегерәк булыуы тураһында ниндәй сығанактарҙан беләбез?

6. Орхон-Енисей комарткыларын кем тапкан? Беренсе башлап кемдәр укый алған? Ул язмалар ниндәй яҙыу төрөнә карай? Орхон-Енисей язма комарткыларының иң зурҙарын әйтегез.

7. Боронго уйғыр теле осоронда төрки халыктары тарихында ниндәй вакиғалар булған? Уйғыр язмалары үзәренә характеры (язылышы һәм йөкмәткеһе) менән нисек? Уларҙың боронорак язылғандары менән һуңыраҡ язылғандары араһында ниндәй айырма бар? Уйғыр теле һәм яҙыуының һуңыраҡ дәүерҙәге төрки телдәргә ниндәй йогонтоһо булған?

8. Көнбайыш төрки халыктары – хазарҙар, болгарҙар, печенегтар теле буйынса ниндәй сығанактар буйынса фекер йөрөтөргә мөмкин?

9. Боронго төрки дәүерендә төрки телдәре фонетик яктан ниндәй төркөмдәргә айырылған? (д/т, с/з, һәм й телдәренә).

10. Боронго төрки дәүере аҙағына (X быуатка) көнбайышта һәм көнсығышта төрки телдәрҙең ниндәй эре кәбилә берләшмәләре теле булған? Улар һуңынан ниндәй телдәр өсөн нигеҙ булып торған?

11. Урта төрки дәүер ниндәй быуаттарҙы эсенә ала һәм ул төрки телдәр үсешендә ни яғы менән характерлы? Урта төрки дәүере ниндәй ике осорға бүлөп карала?

12. Караханидтар дәүләте ниндәй төрки кәбиләләрен берләштергән? Караханидтар дәүләте мәҙәниәте ни яғы менән үзенсәлекле? Бындағы төрки әҙәби теле ниндәй характерға булған, уға нимә йогонто яһаған?

13. Караханидтар осорона караған ниндәй тел комарткылары билдәле? М. Кашғарының “Төрки телдәр һүзлегенә” әһмиәте нимәлә? Ул ниндәй төрки телдәрҙең комарткыһы? Урта төрки дәүеренә караған тағы ла ниндәй зур комарткылар бар?

14. Йософ Баласағундың “”Котадгу билик” әсәре ниндәй телдә язылған? (карлук-уйғыр диалектына нигеҙләнгән әҙәби телдә). Йөкмәткеһе менән ул ниндәй характерға?

15. Әхмәт Йәсәүиҙең “Дивани хикмәт” һәм Әхмәт Юкнакиҙең “Аибат әл-хакәик” (“Хәкикәт бүләге”) әсәрҙәре ниндәй телдә язылған? (уғыз-кыпсаҡ диалекты нигеҙендә).

16. Уғыз ырыуҙары теленә боронго комарткыларына ниндәй әсәрҙәр карай?

17. Урта төрки дәүерендә кыпсаҡ кәбиләләренең тарихы тураһында нимәләр билдәле? Кыпсаҡ теле тураһында ниндәй мәғлүмәттәр осрай?

18. Монголдар дәүерендә төрки кәбиләләрдән тарихи яҙмышында ниндәй үзгәрештәр булған? Был турала академик В.В. Бартольд нимә тип язған? Был осорҙа көнсығыш төрки кәбиләләр телдәренең үсеше нисек барған?

19. Алтын Урҙа әҙәби теле нисек булған? Уның көнсығыш өлөшөндә - ниндәй, көнбайышында – ниндәй кәбиләләрдән тел үзенсәлектәре өстөнлөк иткән?

20. Кыпсак теленең монголдар дәүерендә язылган ниндәй билдәле комарткылары бар?

21. Урта төрки дәүерендә (X-XI быуаттарза) төрки кәбиләләре көнбайышта һәм көнсығышта ниндәй кәбилә төркөмдөрөнә айырылган?

22. Яңы төрки дәүер төрки халыктарының һәм уларзың телдөрөнөң үсешендә ниндәй урын алып тора? Был осорза көнбайышта һәм көнсығышта кайһы кәбилә берләшмәләренән ниндәй халыктар барлыкка килә? Төрки телдәрзөң Яңы төрки дәүерендә үсешенөң характерлы үзенсәлегө нимәлә?

III. Тема: “Төрки телдәрзө өйрәнөү тарихы”

1. Боронғо осорза Россияла төрки телдәрзө өйрәнөү ниндәй максаттарзы күз уңында тоткан? Был хакта ниндәй сығанактарзан белөп була?

2. Петр I заманынан алып XVIII быуат урталарына тиклем төрки телдәрзө өйрәнөүзә ниндәй төп проблемалар торған? Был йүнәлештәрзә ниндәй эштәр алып барылған? Кем ул Семен Ремезов, ул ниндәй эш башкарған, тюркологияла ул нимә менән билдәле? Был осорза И. Страленберг ниндәй тикшеренөүзәр алып барған? Уның ниндәй хөзмәттәрө билдәле?

3. XVIII быуаттың икенсө яртыһында төрки телдәрзө өйрәнөү ниндәй йүнәлештәрзә барған? Был осорза төрки телдәрзө өйрәнөү менән бәйлө кемдәрзөң ниндәй хөзмәттәрөн күрһәтергә мөмкин? (П.И. Рычков, И.И.Лепехин). Был осорза зур күләмлө ниндәй һүзлек төзөлөп, басып сығарыла? Унда төрки телдәр ниндәй кимәлдә сағылған? Ул һүзлектөн әһәмиәтө нимәлә?

4. XIX быуаттың тәүгө яртыһында Россияла төрки телдәрзө өйрәнөү нисөк алып барыла? Көнсығыш телдөрөн өйрәнөү буйынса Мәскәү, Санкт-Петербург, Казан үзәктәрөндә ниндәй күренеклө ғалимдар эшлөй, ниндәй эштар башкарыла?

5. Төрки телдәрзө өйрәнөүзә фин ғалимы М. Кастрендың Себергә сәйәхәтө ниндәй әһәмиәткә эйә? М. Кастрен тюркологияла бигерәк тә ниндәй хөзмәтө менән билдәле?

6. С. Петербург үзәгө вәкилдәрө А. Казембек, И.Н. Березиндарзың ниндәй хөзмәттәрө, тикшеренөүзәрө билдәле?

7. Көнсығышты өйрәнөүзөң Казан үзәгендә ниндәй йүнәлештәгө эштәр алып барылған? Н.И. Ильминский тюркология өсөн әһәмиәтлө булған ниндәй хөзмәттәр язған?

8. Йыйып әйткәндә, XIX быуаттың тәүгө яртыһында төрки телдәрзө өйрәнөү ниндәй йүнәлештәрзә алып барыла?

9. XIX быуаттың тәүгө яртыһында төрки телдәрзө өйрәнөү буйынса ниндәй йүнәлештәрзә эштәр алып барыла? Был осорзөң иң күренеклө ғалим-тюркологтары кемдәр?

10. В.В. Радлов төрки телдәрзө өйрәнөү буйынса ниндәй йүнәлештәрзә тикшеренөүзәр алып барған? Уның тюркология өсөн әһәмиәтлө булған ниндәй хөзмәттәрө бар? Ни өсөн В.В. Радловты “тюркологияға нигөз һалыусы” тип әйтәләр?

11. П.М. Мелиоранский телдәрзө ниндәй йүнәлештә өйрәнгән? Уның ниндәй хөзмәттәрө билдәле?

12. С.Е. Малов тюркологияла ниндәй хөзмәттәрө менән танылған? Уның боронғо төрки язма комарткыларын өйрәнөүгә арналған ниндәй хөзмәттәрөн беләһөгөз? Ул хөзмәттәрзөң тюркология өсөн әһәмиәтө нимәлә?

13. СССР-за төрки телдәрзө өйрәнөү ниндәй йүнәлештәрзә алып барыла? Совет тюркологтары эшмәкәрлегендә ниндәй төп проблемалар күтәрелә? Төрки телдәрзөң тарихын һәм диалекттарын, грамматик һәм фонетик төзөлөшөн өйрәнөү буйынса, ниндәй эштәр башкарыла? Боронғо төрки комарткылар телөн өйрәнөүсө ниндәй ғалимдарзы беләһөгөз?

IV. Тема: “Төрки телдәрҙе сағыштырма-тарихи өйрәнеү”

1. Мәхмүт Кашғарының “Дивани лөгәт-ит-төрк” хеҙмәте нисек төҙөлгән? Был һүҙлектә автор төрки телдәрҙе нисек күрһәтә? Төрки телдәрҙе өйрәнеүҙә был хеҙмәт ниндәй әһәмиәتكә эйә?

2. Төрки телдәрҙе сағыштырып өйрәнеүҙә XIII-XV быуат Египет ғалимдарының ниндәй хеҙмәттәре бар?

3. Төрки телдәрҙе сағыштырма-тарихи өйрәнеүҙә И. Страленбергтың ниндәй хеҙмәттәре билдәле? Уның Урал- Алтай теорияһы, һәм был теория яҡлы ғалимдарҙан кемдәрҙе беләһегеҙ?

4. Фәнни түркологияға нигеҙ һалыусы һәм төрки тел ғилемендә сағыштырма-тарихи методты куллана башлаусы буларак О. Бетлингк менән В.В. Радловтарҙың ниндәй хеҙмәттәре бар?

V. Тема: “Төрки телдәрҙе классификациялау”

1. XIX быуат рус ғалимдарынан кемдәрҙең хеҙмәттәрендә төрки телдәрҙе классификациялауға ынтылыштар булды? Ул классификацияларҙың төп етешһеҙлегә нимәлә?

2. В.В. Радлов, Ф.Е. Корш төрки телдәрҙе ниндәй үзенсәлектәре нигеҙендә төркөмләй? Был классификацияларҙа нимәләр иҫәпкә алып еткерелмәгән? А.Н. Самойлович үзенең классификацияһында ниндәй үзенсәлектәре буйынса төрки телдәрен төп алты төркөмгә бүлә? Уларға ниндәй телдәр ҡаратылған?

3. В.А. Богородицкий төрки телдәрҙе ниндәй принциптан сығып төркөмдәргә бүлә?

4. С.Е. Маловтың классификацияһы нимәһе менән үзенсәлектә? Төрки телдәрҙе ул ниндәй күренештәр нигеҙендә төркөмләй? Шулар нигеҙҙә ул ниндәй дүрт төркөмдә айыра?

5. Ҡарап ҡиткән классификацияларҙың барыһы өсөн дә ниндәй дөйөм етешһеҙлек хас? Уларҙа нимә иҫәпкә алынмаған? Телдәрҙе классификациялау иң беренсе нимәгә нигеҙләнәп һәм телдәрҙең ниндәй үзенсәлектәрен иҫәпкә алып эшләнәргә тейеш?

6. Төрки телдәрҙең хәҙерге түркологияла ҡабул ителгән классификацияһын кем төҙөгән? Н.А. Баскаковтың классификацияһы ниндәй нигеҙҙә төҙөлгән? Унда төрки телдәр ниндәй төркөмдәргә бүлөп ҡарала?

Критерии оценки ответов на вопросы для студентов заочной формы обучения (в баллах):

Критерии оценивания ответа на контрольный вопрос	Количество баллов
Дан полный, развернутый, обоснованный ответ	2
Дан в целом верный ответ, однако один из элементов в структуре ответа отсутствует, неверен или противоречит верному ответу	1
Дан в целом неверный ответ	0

Тесты по дисциплине

1. Какой из данных языков не является тюркским?

- а) азербайджанский
- б) таджикский
- в) туркменский

2. В какую группу относятся татарский, башкирский, карачаево-балкарский,

ногайские языки

по классификации Н.А. Баскакова?

- а) в болгарскую
- б) в кипчакскую
- в) огузскую

3. Где живут азербайджанцы, карачаево-балкарцы, трухмены?

- а) в Сибири
- б) в Средней Азии
- в) на Кавказе

4. Какой ученый классифицирует тюркские языки по историческому принципу?

- а) Богородицкий В.А.
- б) Корш Ф.Е.
- в) Малов С.Е.

5. Какими языками считаются тюркские языки по своим структурным особенностям:

- а) агглютинативным
- б) флективным
- в) инкорпоративным

6. В каком году был написан труд М. Кашгарского “*Дивани лугат-ит-тюрк*”

- а) 1074
- б) 1061
- в) 1171

7. Какой из данных тюркских языков считается мертвым?

- а) древнетюркский
- б) чувашский
- в) уйгурский

8. В каком году основывают древние уйгуры свое государство?

- а) 840
- б) 745
- в) 690

9. В каком году был перенесен восточный разряд Казанского университета в Санкт-Петербургский университет?

- а) 1755
- б) 1804
- в) 1855

10. Какой ученый считается основоположником Урало-Алтайской теории?

- а) Страленберг И.
- б) Баскаков Н.А.
- в) Богородицкий В.А.

Критерии оценки для студентов заочной формы обучения (в баллах):

Процент правильных ответов	Количество баллов
95 - 100 %	10
85 - 94 %	9
75 - 84%	8
65 - 74%	7
55 - 64%	6
45 – 54%	5
менее 45%	0

Задания для контрольной работы

1. Хандарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез: 42, 472, 69.
2. Алмаштарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, килеш менән үзгәртегез: мин, ул, һез.
3. Кылымдарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, заманда, зат-һанда үзгәртегез: бар, тыңла, тип.
4. Исемдәрҙе алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, эйәлек категорияһында үзгәртегез: эсәй, дуҫ, китап.

II

1. Хандарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез: 342, 72, 569.
2. Алмаштарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, килеш менән үзгәртегез: һин, ул, без.
3. Кылымдарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, заманда, зат-һанда үзгәртегез: кил, күр, уйна.
4. Исемдәрҙе алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, эйәлек категорияһында үзгәртегез: йонлоз, атай, ағай.

III

1. Хандарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез: 62, 249, 38.
2. Алмаштарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, килеш менән үзгәртегез: улар, мин, без.
3. Кылымдарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, заманда, зат-һанда үзгәртегез: һана, тот, ҡас.
4. Исемдәрҙе алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, эйәлек категорияһында үзгәртегез: әхирәт, бала, еҙнәй.

IV

1. Хандарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез: 59, 113, 213.
2. Алмаштарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, килеш менән үзгәртегез: һин, һез, ул.
3. Кылымдарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, заманда, зат-һанда үзгәртегез: әйт, йырла, үҫ.
4. Исемдәрҙе алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, эйәлек категорияһында үзгәртегез: һыйыр, апай, өләсәй.

V

1. Хандарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез: 42, 472, 69.
2. Алмаштарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, килеш менән үзгәртегез: һин, ул, без.
3. Кылымдарҙы алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, заманда, зат-һанда үзгәртегез: һана, тот, ҡас.
4. Исемдәрҙе алтай һәм хакас телдәренә тәржемә итегез, эйәлек категорияһында үзгәртегез: һыйыр, апай, өләсәй.

Критерии оценки для студентов заочной формы обучения (в баллах):

«14-15 баллов» - работа выполнена правильно (80% и более) в соответствии с предъявляемыми требованиями, ответ отражает знание теоретического материала, умение студента работать с лингвистическими источниками, анализировать и выделять особенности исторического развития звуков и аффиксов башкирского языка.

«12-13 баллов» - работа выполнена правильно (60% и более) в соответствии с предъявляемыми требованиями, ответ отражает знание теоретического материала, умение студента работать с лингвистическими источниками, анализировать и выделять языковые особенности.

«10-11 баллов» - 40-59% от объема задания выполнено неправильно, ответ не отражает достаточного знания теоретического материала, умения студента работать с лингвистическими источниками, анализировать и выделять языковые особенности.

«менее 10 баллов» - 39% и менее от объема задания выполнено неправильно, ответ не отражает знания теоретического материала, умения студента работать с лингвистическими источниками, анализировать и выделять языковые особенности.

Перечень дискуссионных тем для круглого стола

1. Төрки телдәрен классификациялау нигеҙҙәре, унда төрки халыктары тарихындағы ниндәй вакифалар, шарттар иҫәпкә алынырға тейеш?

2. Кәрҙәш төрки телдәрҙә ниндәй окшашлыҡ һәм айырмалыҡтар бар? Был окшашлыҡ һәм айырмалыҡтар кайҙан барлыҡка килгән?

3. Боронғо һәм хәҙерге телдәрҙе сағыштырып өйрөнөүҙең әһәмиәте.

Критерии оценки для студентов заочной формы обучения (в баллах):

- 2 балла выставляется студенту, если логически правильно доказывает свою точку зрения, подтверждая примерами и фактами с использованием рекомендованной и дополнительной литературы, без затруднений отвечает на все дополнительные вопросы или допускает небольшие неточности;

- 1 балл выставляется студенту, если при отстаивании своей точки зрения допущены несколько существенных ошибок. Логика и полнота ответа страдают заметными изъянами. Теоретические вопросы в целом изложены достаточно, но с пропусками материала, с использованием основной литературы;

- 0 баллов выставляется студенту, если логика рассуждения свидетельствует о непонимании и крайне неполном знании проблемы, не знает основную литературу, не смог ответить ни на один дополнительный вопрос.

Темы докладов

1. Кыпсаж төрки телдәрендә эйәлек категорияһының бирелеше.
2. Оғуз төрки телдәрендә килеш категорияһы.
3. Төрки телдәрҙә кылымдың заман формалары бирелеше.
4. Карлук төрки телдәренең фонемалар системаһы.
5. Төрки телдәрендә һандарҙың фонетик үҙенсәлектәре.
6. Религиозные воззрения тюрков в древности.
7. Религиозные ритуалы. Языческие обряды.

Критерии оценки докладов для студентов заочной формы обучения (в баллах):

Студент готовит доклад и представляет преподавателю по выбранной им теме из предложенного списка (допускается самостоятельный выбор темы студентом)

Изложенное понимание доклада как целостного авторского текста определяет критерии его оценки: новизна текста; обоснованность выбора источника; степень раскрытия сущности вопроса; соблюдения требований к оформлению.

Новизна текста:

- а) актуальность темы исследования;
- б) новизна и самостоятельность в постановке проблемы, формулирование нового аспекта известной проблемы в установлении новых связей (межпредметных, внутрипредметных, интеграционных);
- в) умение работать с исследованиями, критической литературой, систематизировать и структурировать материал;
- г) заявленность авторской позиции, самостоятельность оценок и суждений;
- д) стилевое единство текста, единство жанровых черт.

Степень раскрытия сущности вопроса:

- а) соответствие плана теме доклада;
- б) соответствие содержания теме и плану доклада;
- в) полнота и глубина знаний по теме;
- г) обоснованность способов и методов работы с материалом;
- е) умение обобщать, делать выводы, сопоставлять различные точки зрения по одному вопросу (проблеме).

Обоснованность выбора источников:

- а) оценка использованной литературы: привлечены ли наиболее известные работы по теме исследования (в т.ч. журнальные публикации последних лет, последние статистические данные, сводки, справки и т.д.).

Соблюдение требований к оформлению:

- а) насколько верно оформлены ссылки на используемую литературу, список литературы;
- б) оценка грамотности и культуры изложения (в т.ч. орфографической, пунктуационной, стилистической культуры), владение терминологией;
- в) соблюдение требований к объему реферата.

9-10 баллов, если выполнены все требования к написанию и защите доклада: обозначена проблема и обоснована ее актуальность, сделан краткий анализ различных точек зрения на рассматриваемую проблему и логично изложена собственная позиция, сформулированы выводы, тема раскрыта полностью, выдержан объем, соблюдены требования к внешнему оформлению, даны правильные ответы на дополнительные вопросы.

7-8 баллов – основные требования к докладу и его защите выполнены, но при этом допущены недочеты. В частности, имеются неточности в изложении материала; отсутствует логическая последовательность в суждениях; не выдержан объем реферата; имеются упущения в оформлении; на дополнительные вопросы при защите даны неполные ответы.

5-6 баллов – имеются существенные отступления от требований к докладу. В частности: тема освещена лишь частично; допущены фактические ошибки в содержании доклада или при ответе на дополнительные вопросы; во время защиты отсутствует вывод.

менее 5 баллов – тема доклада не раскрыта, обнаруживается существенное непонимание проблемы.

0 баллов – доклад студентом не представлен.

5. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины

5.1. Перечень основной и дополнительной учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины

Основная литература:

1. **Серебренников, Б.А.** Сравнительно-историческая грамматика тюркских языков [текст] / Б.А. Серебренников, Н.З. Гаджиева. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Наука, 1986. — 302 с.
2. **Саттарова, Р. М.** Сравнительная типология языков [Электронный ресурс] / Р. М. Саттарова, С.Г. Шафиков ; Башкирский государственный педагогический университет. — Уфа : БГПУ, 2009. — Электрон. версия печ. публикации. — Доступ возможен через Электронную библиотеку БашГУ. — <URL:https://elib.bashedu.ru/dl/read/Sattarova_Shafikov_Sravnitelnaja_tipologija_jazykov_up_2009.pdf>.

Дополнительная литература

1. **Бурлак, С.А.** Сравнительно-историческое языкознание [текст] : учебник : [Допущено МоРФ] / С.А. Бурлак, С.А. Старостин. — М. : Академия, 2005. — 432 с. — (Высшее профессиональное образование). — ISBN 5-7695-1445-0 (в пер.)
2. Состояние и перспективы сравнительно-исторических исследований в тюркологии и алтаистике [Электронный ресурс] : материалы Всероссийской научно-практической конференции / БашГУ; отв.ред. И. Г. Галяутдинов. — Уфа : РИЦ БашГУ, 2014. — Электрон. версия печ. публикации. — Доступ возможен через Электронную библиотеку БашГУ. — <URL:<https://elib.bashedu.ru/dl/read/GalyautdinovaSravniIstorissledTurkologiya.pdf>>.
3. Источниковедение и история тюркских языков [текст] / ред. Э.Р. Тенишев. — Казань, 1978. — 150 с.

6. Материально-техническая база, необходимая для осуществления образовательного процесса по дисциплине

Справка о материально-техническом и программном обеспечении образовательного процесса предоставлена в Приложении 2 (<https://sibay-uunit.ru/>)

Наименование специальных* помещений и помещений для самостоятельной работы	Оснащенность специальных помещений и помещений для самостоятельной работы	Перечень лицензионного программного обеспечения. Реквизиты подтверждающего документа
1. учебная аудитория для проведения занятий семинарского типа: аудитория №215. Лаборатория иностранных языков, № 414 (учебно-лабораторный корпус), аудитория № 417 (учебно-лабораторный корпус), аудитория № 420 (учебно-лабораторный корпус). 2. учебная аудитория для проведения групповых и индивидуальных консультаций: аудитория № 414 (учебно-	Аудитория № 414 Учебная и специализированная мебель, технические средства обучения, учебное оборудование, наборы демонстрационного оборудования, учебно-наглядные пособия с тематическими иллюстрациями, доска, стенд, трибуна, мультимедиа-проектор BenQ MX502,	1. Операционная система «Альт Образование» на базе Linux 4.9. Лицензионный договор на свободное программное обеспечение 2. Антивирус Касперского Kaspersky Endpoint Security Договор № 1004/19 от 10.04.2019 3. LibreOffice 6.2.0 свободно распространяемый офисный пакет (Mozilla Public License Version 2.0) 4. Система дистанционного обучения Moodle 3.6 Свободное программное обеспечение (GNU

лабораторный корпус), аудитория № 417 (учебно-лабораторный корпус), аудитория № 420 (учебно-лабораторный корпус). 3. учебная аудитория для текущего контроля и промежуточной аттестации: аудитория № 414 (учебно-лабораторный корпус), аудитория № 417 (учебно-лабораторный корпус), аудитория № 420 (учебно-лабораторный корпус). 4. помещение для самостоятельной работы: аудитория № 313 (учебный корпус), аудитория № 325 (учебно-лабораторный корпус), аудитория № 248 (учебно-лабораторный корпус), 5. помещение для хранения и профилактического обслуживания учебного оборудования: аудитория № 503 (учебно-лабораторный корпус), аудитория № 507 (учебно-лабораторный корпус).	переносный напольный экран Appolo-t STM-1103, ноутбук Toshiba Аудитория № 417 Учебная и специализированная мебель, технические средства обучения, учебное оборудование, наборы демонстрационного оборудования, учебно-наглядные пособия с тематическими иллюстрациями, доска, стенд, трибуна, мультимедиа-проектор BenQ MX502, переносный напольный экран Appolo-t STM-1103, ноутбук Toshiba Аудитория № 420 Учебная и специализированная мебель, технические средства обучения, учебное оборудование, наборы демонстрационного оборудования, учебно-наглядные пособия с тематическими иллюстрациями, доска, стенд, трибуна, мультимедиа-проектор BenQ MX502, переносный напольный экран Appolo-t STM-1103, ноутбук Toshiba Аудитория № 313 Учебная и специализированная мебель, технические средства обучения, компьютерная техника с возможностью подключения к сети «Интернет» и обеспечением доступа в электронную информационно-образовательную среду Сибайского института (филиала) УУНиТ, экран настенный	GENERAL PUBLIC LICENSE)
--	--	--------------------------------

	Аудитория № 325 Учебная и специализированная мебель, технические средства обучения, компьютерная техника с возможностью подключения к сети «Интернет» и обеспечением доступа в электронную информационно-образовательную среду Сибайского института (филиала) УУНиТ, экран настенный Аудитория № 215 Лабораторное оборудование. Учебная и специализированная мебель, технические средства обучения, учебно-наглядные пособия, доска, компьютеры объединенные в локальную сеть с выходом в Интернет – 15 шт., мультимедиа-проектор BenQ MX502, переносный напольный экран Appolo-t STM-1103, ноутбук Toshiba Аудитория № 248 Учебная и специализированная мебель, технические средства обучения, компьютерная техника с возможностью подключения к сети «Интернет» и обеспечением доступа в электронную информационно-образовательную среду Сибайского института (филиала) УУНиТ, экран настенный Аудитория № 503 Столы – 2 ед. Аудитория № 507 Столы, стеллажи.	
--	--	--

СОДЕРЖАНИЕ РАБОЧЕЙ ПРОГРАММЫ

дисциплины «Введение в спецфилологию»

на 2 семестр

заочная форма обучения

Вид работы	Объем дисциплины
Общая трудоемкость дисциплины (ЗЕТ / часов)	2/72
Учебных часов на контактную работу с преподавателем:	6,2
лекций	2
практических/ семинарских	4
лабораторных	
других (групповая, индивидуальная консультация и иные виды учебной деятельности, предусматривающие работу обучающихся с преподавателем) (ФКР)	0,2
Учебных часов на самостоятельную работу обучающихся (СР)	61,8
Учебных часов на подготовку к экзамену/зачету/дифференцированному зачету (Контроль)	4

Форма(ы) контроля: зачет

№ п/п	Тема и содержание	Форма изучения материалов: лекции, практические занятия, семинарские занятия, лабораторные работы, самостоятельная работа и трудоемкость (в часах)				Основная и дополнительная литература, рекомендуемая студентам (номера из списка)	Задания по самостоятельной работе студентов	Форма текущего контроля успеваемости (коллоквиумы, контрольные работы, компьютерные тесты и т.п.)
		ЛК	ПР/ СЕМ	ФКР	СР			
1	2 2 семестр	3 4	4	5	6	7	8	9
1.	Инеш лекция. “Тюркологияға инеш” курсының йөкмәткеһе һәм бурыстары. Төрки телдәр тураһындағы фән деңгәҙе төрки халыктар тарихы, этнографияһы һәм фольклоры менән бәйләнеш.	1	1		8	1; 1;	1.Изучение вопросов содержания темы; 2.Конспектирование осн. и доп. литературы по указанию преподавателя; 3.Проработка конспекта лекций, учебников, учебных пособий, учебно-методической литературы, включая информационные образовательные ресурсы (электронные учебники, электронные библиотеки и др.), использование ресурсов интернет;	Устный опрос Тестовые задания Доклад
2.	Төрки телдәр һәм уларҙың кәрҙәшлеге. Телдәрҙең кәрҙәшлеге нимәлә сағыла? Кәрҙәш телдәрҙең барлыҡта килеүе. Төрки телдәрҙең лексик составындағы, фонетик системаһындағы һәм грамматик төҙөлөшөндәге окшашлыҡ һәм айырмалыҡтар, уларҙың барлыҡта килеүе.				8	1; 1;	1.Изучение вопросов содержания темы; 2.Конспектирование осн. и доп. литературы по указанию преподавателя; 3.Проработка конспекта лекций, учебников, учебных пособий, учебно-методической литературы, включая информационные образовательные ресурсы (электронные учебники, электронные библиотеки и др.), использование ресурсов интернет;	Устный опрос Тестовые задания Круглый стол
3.	Төрки телдәрҙе өйрәнеү тарихы: Россияла төрки телдәрҙе өйрәнеү: а) XIX быуатта тиклем Россияла төрки телдәрҙе	1	1		8	1; 1;	1.Изучение вопросов содержания темы; 2.Конспектирование осн. и доп. литературы по указанию преподавателя; 3.Проработка конспекта лекций, учебников, учебных пособий, учебно-методической литературы, включая информационные образовательные ресурсы	Устный опрос Тестовые задания Доклад Сообщение

	өйрәнеүзең төп проблемалары; б) XIX быуаттың 1-се яртыһында Россияла төрки телдәрҙе өйрәнеү. Петербург мәктәбе. Мәскәү мәктәбе. Казан мәктәбе; в) XIX быуаттың 2-се яртыһында Россияла төрки телдәрҙе өйрәнеү. Был осорҙо характерлаусы төп проблемалар. В.В. Радлов, П.М. Мелиоранский, С.Е. Малов эшмәкәрлеге. г) СССР-ҙа төрки телдәрҙе өйрәнеү. Совет тюркологтары эшмәкәрлегенең төп проблемалары. д) Төрки телдәрҙе сит илдәрҙә өйрәнеү.						(электронные учебники, электронные библиотеки и др.), использование ресурсов интернет;	
4.	Төрки кәбиләләрҙең һәм телдәрҙең тарихи үсешендәге төп дәүерҙәр: Алтай дәүере. Был дәүер ни яғы менән характерлы? Һүн дәүере, уны характерлаусы шарттар. Боронғо төрки дәүере: а) токуй теле осоро һәм үл осорҙан калған язма комарткылар; б) боронғо уйғыр теле осоро һәм боронғо уйғыр теле язма комарткылары; в) боронғо		1		8	1; 1-2;	1.Изучение вопросов содержания темы; 2.Конспектирование осн. и доп. литературы по указанию преподавателя; 3.Проработка конспекта лекций, учебников, учебных пособий, учебно-методической литературы, включая информационные образовательные ресурсы (электронные учебники, электронные библиотеки и др.), использование ресурсов интернет;	Устный опрос Тестовые задания Доклад

	кыргыз теле осоро һәм көнбайыш төркизәре (хазар, болгар, печенегтар һ.б.) теле тураһында мәғлүмәттәр. Урта төрки дәүер – төп төрки кәбиләләр телдәренең формалашыуы һәм үсәүе: а) Караханидтар осоро (X-XII быу.); б) Монголдар осоро (XIII-XV бб). Һуңғы төрки дәүер – халык телдәренең формалашыу һәм үсәү дәүере. Яңы дәүер – төрки телдәрҙең Бөйөк Октябрь революцияһынан һуңғы үсеш дәүере							
5.	Төрки телдәрҙе сағыштырма-тарихи тикшеренеүҙәргә кыскаса күҙәтеү				8	1; 1;	1.Изучение вопросов содержания темы; 2.Конспектирование осн. и доп. литературы по указанию преподавателя; 3.Проработка конспекта лекций, учебников, учебных пособий, учебно-методической литературы, включая информационные образовательные ресурсы (электронные учебники, электронные библиотеки и др.), использование ресурсов интернет;	Устный опрос Тестовые задания Круглый стол
6.	Төрки телдәрҙе классификациялау. Төрки телдәрҙе классификациялау нигеҙҙәре. XIX һәм XX быуат рус ғалимдары хеҙмәттәрендә төрки		1		11	1; 1;	1.Изучение вопросов содержания темы; 2.Конспектирование осн. и доп. литературы по указанию преподавателя; 3.Проработка конспекта лекций, учебников, учебных пособий, учебно-методической литературы, включая информационные образовательные ресурсы (электронные учебники, электронные библиотеки и др.), использование ресурсов интернет;	Устный опрос Тестовые задания Доклад Сообщение

	телдәрҙе классификациялауға ынтылыштар (И.Н. Березин, Н.И. Ильминский, В.В. Радлов, Н.А. Аристов, Н.Ф. Катанов, Ф.Е. Корш).В.В. Радлов, Ф.Е. Корш һәм А.Н. Самойлович классификациялары. В.А. Богородицкий һәм С.Е. Малов классификациялары. Н.А. Баскаков классификацияһы.							
7.	Төрки телдәр һәм уларҙың төркөмдәре тураһында белем биреү.				10,8	1; 1;	1.Изучение вопросов содержания темы; 2.Конспектирование осн. и доп. литературы по указанию преподавателя; 3.Проработка конспекта лекций, учебников, учебных пособий, учебно-методической литературы, включая информационные образовательные ресурсы (электронные учебники, электронные библиотеки и др.), использование ресурсов интернет;	Устный опрос Тестовые задания Круглый стол
	Зачет			0,2				
	Всего часов: 72	2	4	0,2	61,8			

